

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2019 liepa Nr.121

Danguolė Trimonienė

Liepos 6-ąją sukvietė Taurapolis

Prieš startą

Liepos 6 d. renginiai Tauragnuose prasidėjo tradiciniu bėgimu nuo Tauragnų piliakalnio iki Taurapilio. Dalyvavo septyniolika bėgikų nuo 10 iki 60 metų amžiaus. Tai Mindaugas ir Aistis Brazauskai, seniūnas Alvydas Danauskas, Sigita Godeliauskienė, Evelina Grašytė, Adrijus, Edgaras ir Meida Mikalauskai, Žydrūnas Pakalnis, Vytenis Skvarsčinskas, Gintarė Sukarevičienė, Egidijus ir Greta Šinkūnai, Janė, Jonė ir Mikas Šinkūnai ir Vitalijus Šeršniovas. Visi sėkmingai pasiekė finišą. Greičiausias buvo Vytenis Skvarsčinskas. Seniūnas tradiciškai bėgo nešdamas seniūnijos vėliavą.

Kai nuo piliakalnio viršūnės pasigirdo rago garsai, – tai buvo ženklas lipti ant Taurapilio. Čia vyko teatralizuotas renginys, buvo sudėtas simbolinis aukuras, prisiminta Taurapilio istorija, legendos ir padavimai. Vaikams buvo skirta užduotis – surasti ant piliakalnio užkastą Napoleono laikų lobį (pasakojama, kad lobis iš tiesų buvo...). Tai padaryti pasisekė Mikui, kuris surastas „auksines monetas“ padalino visiems vaikams. Pasirodo, monetas valgomos!

Susirinkusius sveikino seniūnas Alvydas Danauskas, atminimo medaliais ir magnetukais su Taurapilio vaizdu buvo apdovanoti visi bėgimo dalyviai.

Himną giedosime sustoję ratu

21 val. susirinkusieji giedojo Tautišką giesmę. Mūsų buvo apie 200!

Nusileidus nuo piliakalnio laukė žolelių arbata ir sausainiai.

LIEPOS MĖNESIO JUBILIEJAI

SVEIKINAME!

50 metų sukanka **Almantui Šalteniui** iš Tauragnų kaimo,
Algiiui Vaišnorui iš Stučių ir **Sauliui Ramoškai**
iš Tautiško kaimo;

60 metų jubiliejų švenčia **Kęstutis Šimkūnas** iš Klykių;

70 metų sukaktį pažymi tauragniškę **Romualda Saplinskiene**
ir **Algirdas Ruzgas** iš Sėlės;

75 metai sueina tauragniškei **Veronikai Grašienei** ir
Onai Kelevišienei iš Šeimaties kaimo;

80 metų jubiliejų švenčia **Apolionija Grumbinienė**
iš Varniškių vs.

85 metų sukaktį pažymi Tauragnų krašto Garbės pilietis
Romualdas Šimkūnas, kilęs iš Vyžių kaimo, ir
Levanija Petkevičienė iš Vilkablauzdės.

„Visai kitaip, visai kitaip
Jau žydi astros, jau ne taip
Kaip kitados lietuj ir vėjuos
Jos jums žydėjo...”

Gražina vaišino arbata

SVEIKINAME!

Liepos 6-ą dieną Utenoje vykusios šventės metu buvo pagerbta kraštiečių Lietuvos respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė Kinijos liaudies respublikai, Korėjos respublikai, Mianmaro sąjungos respublikai, Mongolijai, Tailando karalystei ir Vietnamo socialistinei respublikai **Ina Marčiulionytė**, kuriai šių metų vasario 16 dieną už kultūrinę diplomatiją ir Utenos krašto vardo garsinimą pasaulyje suteiktas Utenos krašto garbės pilietės vardas (tąkart ji negalėjo dalyvauti).

(Informacija ir nuotrauka iš interneto)

Birželio mėn. laikraštyje „Utenos diena“ buvo publikuotas interviu su Tauragnų seniūnu Alvydu Danausku, kuris kovo mėn. vykusiuose šauniausio seniūno rinkimuose užėmė pirmą vietą.

Nugalėtojui buvo užduota 19 klausimų. Spausdiname laikraščio medžiagą.

Kalbėjosi **Deimantė Kazokaite**

1. Be ko (išskyrus žmones) neišsivaizduojate savo gyvenimo?

Pribloškiantis klausimas (šypsojosi)... Manau, jei nebūtų kitų žmonių, gyvenimas netektų prasmės. Mes juk gyvename vieni dėl kitų, esame vieni su kitais susiję...

2. Kur labiausiai norėtumėte nukeliauti?

Į JAV Jeloustono nacionalinį parką. Tai – pirmas ir seniausias nacionalinis parkas pasaulyje, kuriame viskas labai įspūdinga. Mielai užsukčiau ir į Kanadą. Ar ši mano svajonė išsipildys, priklausys tik nuo noro. Jeigu per mažai nori, tai tik svajoji.

3. Kur dažniausiai ilsitės?

Medžioklės bokštelyje, po žvaigždėmis. Medžioklė mano gyvenime atsirado dar vaikystėje, kai paskui tėtį eidavau baidyti kiškių. Buvimas su medžiotojų kolektyvu, kuriame visi: ir paprasti darbininkai, ir įmonių vadovai, lygūs, man yra galimybė atsipalaiduoti nuo kasdienių rūpesčių. Svarbu procesas, o ne rezultatas.

4. Jeigu turėtumėte galimybę pabūti kito žmogaus kailyje, kuo norėtumėte tapti?

Dalyvauju teatro veikloje ir man tenka įsikūnyti į kitus žmones, todėl manau, kad visgi geriausia būti savimi. Tapti kuo nors kitu tikrai nenorėčiau. Sakoma, kad jeigu visi žmonės savas problemas sukrautų į krūvą ir jos taptų matomos visiems, tai kiekvienas su malonumu griebtų savąsias ir džiaugtųsi, jog turi tik tiek rūpesčių.

5. Kokį žmogų galima vadinti Jūsų autoritetu?

Yra ne vienas žmogus, kurio poelgiai, pomėgiai žavi, bet išgirdęs šį klausimą pirmiausiai pagalvojau apie pirmąjį Tauragnų krašto garbės pilietį, biologijos mokslų daktarą Romualdą Šimkūną. Nors yra garbaus amžiaus, jis visur suspėja, turi savyje daug parako. Šis žmogus – apsoliutus altruistas: rūpinasi kitų gerove, visiems padeda. Kiek visoje Lietuvoje jo pridirbtą medinių skulptūrų, kryžių, atminimo ženklų...

6. Kokių turite pomėgių?

Medžioklė, kelionės, teatras. Tiesa, pastarasis pomėgis nuo to laiko, kai buvo įkurtas režisieriaus Šarūno Kunicko vadovaujamas Utenos kamerinis teatras, skliausteliuose ir mintyse yra darbas. Intensyvus, bet labai įdomus. Sveika nors trumpam pagyventi kito žmogaus gyvenimą, kad pradėtum labiau vertinti tai, ką turi, ir tuo džiaugtis. Pirmą kartą ant scenos užlipau būdamas devintoku. Tada ir užsikabinau. Pirmasis mano vaidmuo – Rimas pjesėje apie abiturientus „Ankstyvas pavasaris“. Mūsų klasės vadovas buvo labai

puikus mokytojas Povilas Gasiulis, dėstęs anglų kalbą. Lietuvos veterinarijos akademijoje Visuomeninių profesijų fakultete lankiau dramos būrelį. Užsiėmimus mums vedavo Kauno nacionalinio dramos teatro aktorius Antanas Tarasevičius. Kai sugrižau į Tauragnus, nuėjau vaidinti pas mėgėjų teatro „Mokas“ režisierių Vygantą Varnecką. Šiuo metu teatrui vadovauja Loreta Juškėnienė. Ir dabar kartais jame vaidinu. Vaidinti tuomečiame „Žaliaduonių“ teatre, kuris neseniai tapo Utenos kameriniu teatru, pradėjau tada, kai buvo statoma istorinė drama „Daumantas“.

Praėjusiais metais su sūnumi buvome išlėkę į Aukštuosius Tatrus. Pirmą kartą užkopiau į tokią aukštą – daugiau nei 2,5 km aukščio – viršūnę. Kai lipi snieguotu paviršiumi, toli apačioje palikdamas debesų jūrą, matai, kaip giedrame danguje pateka mėnuo ir viskas spindi sidabru, labai aukštai pakyla ir tavo „dūšia“, ir tu pats. Nežemiškai gražu...

7. Koks mėgstamiausias Jūsų patiekalas?

Yra daug skanių patiekalų, bet pirmenybę visgi teikiu cepelinams su baravykų padažu.

8. Kas pastaruoju metu Jus džiugina labiausiai?

Jaunų žmonių optimizmas. Daugelis mano kartos atstovų, deja, yra linkę niurzgėti, viską peikti, o jaunimas į gyvenimą žiūri kur kas pozityviau. Žvelgdamas į savo sūnus, jų draugus, galiu drąsiai sakyti, kad Lietuvos laukia šviesi ateitis.

9. Ar esate išlaidus?

Deja, taip. Pinigus leidžiu viskam po truputį.

10. Kuo svajojote tapti vaikystėje?

Labai gerai prisimenu, kad man besimokant pirmoje ar antroje klasėje, to paties klausė mokytoja. Tuo metu atsakiau, kad noriu tapti kosmonautu. Tikriausia todėl, kad neseniai į kosmosą buvo pakilęs pirmasis žmogus. Abiturientams paprastai būna sunku pasirinkti specialybę, o aš dar besimokydamas septintoje klasėje tvirtai žinojau, kad būsiu veterinarijos gydytoju, ir kryptingai link to ėjau – mokiausi,

domėjausi. Džiaugiuosi, jog tapau veterinaru ir daug metų sėkmingai dirbau ši darbą. Iki šiol žaviuosi biologija, veterinarija ir laikau save veterinarijos gydytoju. Labai gera, kai užsukęs pas kokią nors tolimame kaime gyvenančią seną močiutę būnu pavadintas daktariuku, manęs prašo patarimų. Tokie dalykai glosto „dūšią“...

11. Koks buvo pirmasis darbas, už kurį gavote atlygį?

Vaikystės dienas leisdavau kaime, mamos tėviškėje. Kartą kolūkio brigadininkas mūsų, vaikų, paprašė pereiti per bulvių laukus ir šakomis pažymėti vietas, kuriose rasime kolorado vabalų lervų. Buvau labai laimingas, kai už tokį įdomų darbą gavau kelis rublius.

12. Kokią svarbiausią gyvenimo pamoką esate išmokę?

Įdomus klausimas... Kad reikia ne aimanuoti, o džiaugtis gyvenimu ir vertinti tai, ką turi. Viename mūsų spektaklyje yra labai geri žodžiai: „Prisirinkus mažų stebuklų, didieji ateina savaime“.

13. Knyga ar filmas?

Be abejonės, knyga. Filme gali daug ko nepastebėti, nesuprasi, ką žmogus mąsto, dėl ko jis taip elgiasi, o gero autoriaus knygoje būna surašyti visi motyvai. Kai įsigilini į kokio neigiamo herojaus mintis, motyvus, imi galvoti, kaip pasielgtum būdamas jo vietoje. Man patinka psichologiniai romanai, nes juose kalbama apie gyvenimo prasmę, motyvus.

14. Kokia muzika Jums patinka?

Būdamas studentu skaičiau, kad pagal tai, kokią muziką žmogus mėgsta, galima atpažinti senatvę. Turiu prisipažinti, kad man jau pradeda patikti klasikinė muzika (šypsojosi).

15. Kokie lietuviški žodžiai Jums gražiausi?

TĖVYNĖ, GAMTA, MOTINA.

16. Kokios žmonių savybės Jus labiausiai erzina?

Baigiu save išsiauklėti taip, kad manęs nebeerzintų tam tikri kitų žmonių poelgiai. Jeigu susierzini, tik pakenki sau ir papildai bloga energija tą, kuris tave erzina. Man tik apmaudu, kai, atrodo, protingi žmonės nemato esminių dalykų, pykstasi dėl smulkmenų ir, blogiausia, negirdi, kas jiems sakoma, nes turi išankstinę nuomonę, yra nusibrėžę kažkokias ribas. Jeigu žmogus su kažkuo nesutinka, pykstasi ir barasi, jokių būdų negalima atsakyti tuo pačiu. Reikia rasti progą su juo ramiai pasikalbėti ir viską išsiaiškinti. Esu įsitikinęs, kad su kiekvienu žmogumi anksčiau ar vėliau galima rasti bendrą kalbą.

17. Kam ir už ką šiame gyvenime esate labiausiai dėkingas?

Pirmiausia – tėčiui, paskui – visiems, kurie mane supa iki šiol ir supa praeityje.

18. Ar turite prietarų?

Savo kailiu esu patyręs, kad gyvenime būna tokių dienų, kai nesiseka viskas iš eilės – nerandi žmogaus, kurio tau reikia, piktas viršininkas nepasirašo kokio nors dokumento, netikėtai užsidaro parduotuvė ir pan. Įsitikinau, kad tokią dieną geriau nieko nebedaryti. O sėkmingas dienas, kai viskas einasi sklandžiai, reikia išnaudoti su kaupu.

19. Ko labiausiai bijote?

Bijoti yra kvaila. Baimė yra blogis, kuris sukausto mūsų protą ir kūną.

ALVYDAS DANAUSKAS

APIE SAVE...

Gimiau 1958 metų spalio 19 dieną Utenoje. Užaugau Tauragnuose. Kai man buvo beveik septyneri, pradėjau eiti į tuometinę Tauragnų vidurinę mokyklą, kurią sėkmingai baigiau 1976 metų pavasarį. Tų pačių metų rudenį įstojau į Lietuvos veterinarijos akademiją. Kaune studijavau penkerius metus. 1981 metų pavasarį baigiau mokslus ir tapau veterinarijos gydytoju – pradėjau dirbti Kuktiškių kolūkyje. Rudenį buvau pašauktas į Sovietinę armiją, kur tarnavau ne dvejus, o pusantų metų, nes buvau baigęs aukštojo mokslo studijas. Grįžęs iš armijos dar metus tęsiau darbą Kuktiškių kolūkyje, paskui įsidarbinau Tauragnų veterinarijos ligoninėje. 1996 metais išėjau dirbti į Užpalių gatvėje, Utenoje, veikusią veterinarijos gydyklą. Padirbėjęs čia dvejus metus, 1998-aisiais perėjau į Utenos mėsos kombinatą. Nuo 2000 metų birželio mėnesio esu Tauragnų seniūnijos seniūnas. Su žmona Laima užauginame tris sūnus – Donatą (gim. 1987 m.), Kęstutį (gim. 1989 m.) ir Liną (gim. 1992 m.).

Jau beveik 20 metų su seniūnijos vėliava

Apie renginius trumpai

Liepos 12 d. negausus žiūrovų būrys rinkosi į susitikimą su **Grigoriju Kofmanu** (žiūr. nuotr.). Tauragnų kultūros namuose susirinkusieji žiūrėjo svečio iš Berlyno muzikinį spektaklį rusų kalba pagal Aleksandro Galičiaus eiles ir dramos kūrinius.

Sužinojome apie Rusijos poetą, disidentą, scenaristą, dainų atlikėją ir autorių Aleksandrą Galičių (1918-1977). Jis gimė Jekaterinoslavlyje, (dabar Dnepropetrovskas) žydų inteligentų šeimoje. 1974 m. buvo priverstas emigruoti iš šalies, nes jo dainų siužetai darėsi vis gilesni ir politiškai aštresni. Namuose turėdamas jo dainų įrašų pasmerkdavai save kalėjimui. A. Galičiaus kūryba išliko svarbi visiems, išgyvenusiems Sovietų sąjungos represijas, kaip protesto ir meno galios, kovojant prieš sistemą, palikimas.

Nors spektaklis vyko rusų kalba, buvo tikrai suprantamas ir įdomus.

DŽIAUGIAMĖS

Seimas 2020-uosius paskelbė Eugenijos Šimkūnaitės metais. Už tai numatantį Seimo nutarimą (projektas Nr. XIII-3426(2) balsavo 102, prieš buvo vienas, susilaikė du Seimo nariai.

Šį sprendimą parlamentas priėmė atsižvelgdamas į tai, kad kitais metais sukanka 100 metų, kai gimė habilituota biologijos mokslų daktarė Eugenija Šimkūnaitė.

Kaip pabrėžiama priimtame dokumente, E. Šimkūnaitė išstudijavo ir moksliskai aprašė daug vaistažolinių

augalų, gebėjo lyginti lietuvių vaistažolininkystės ir liaudies medicinos patirtį.

Tokiu būdu siekiama skatinti Lietuvos visuomenę domėtis vaistiniais augalais.

Priimtu nutarimu Vyriausybei siūloma iki 2019 m. spalio 1 d. parengti ir patvirtinti E. Šimkūnaitės metų minėjimo programą bei kitų metų valstybės biudžete numatyti lėšų šiai programai įgyvendinti.

(Informacija iš interneto)

Kitamet mažąja kultūros sostine taps E. Šimkūnaitės gimtinė

Kitais metais Tauragnai turės garbų titulą – vaizdingoje vietoje įsikūręs miestelis taps 2020 metų mažąja Lietuvos kultūros sostine Utenos apskrityje.

Šį mėnesį Kultūros ministerijoje įvyko Lietuvos mažųjų kultūros sostinių projektų atrankos posėdis, kuriame paaiškėjo visos 2020 metų mažosios kultūros sostinės.

Komisijos, vertinusios konkursui pateiktas paraiškas, sprendimu, 2020 metų Lietuvos mažosiomis kultūros sostinėmis skelbiami: Alytaus apskrityje – Simnas, Kauno apskrityje – Kačerginė, Klaipėdos apskrityje – Veiviržėnai, Marijampolės apskrityje – Lekėčiai, Panevėžio apskrityje – Juodupė, Šiaulių apskrityje – Akmenė, Tauragės apskrityje – Skaudvilė, Telšių apskrityje – Žlibinai, Vilniaus apskrityje – Musninkai, Utenos apskrityje – Tauragnai.

Mažųjų kultūros sostinių atrankos dalyviai didelį dėmesį skyrė mažosios kultūros sostinės renginių pristatymui, naujų kultūros tradicijų kūrimui bei senų atgaivinimui ir puoselėjimui, bendruomenių jubiliejinių datų minėjimui.

Paklausta apie šį itin svarbų įvertinimą šiam kraštui, Tauragnų krašto bendruomenės pirmininkė Danguolė Trimonienė sakė, kad šią žinią gyventojai sutiko ir džiugiai, ir kartu nelabai ramiai, nes laukia nemažai įsipareigojimų ir iššūkių. „Kai ruošėmės rašyti paraišką ir teikti ją, visi bendrai apsitarėme. Svarstėme, jeigu patvirtins, ar mes visi imsime darbų ir ar gebėsime juos kartu nuveikti. Na, o kiti metai mums tikrai yra labai svarbūs, nes Seimas 2020-uosius paskelbė Eugenijos Šimkūnaitės metais. Nusprendėme: juk ir iki šiol dirbome, tad labai baimintis nėra ko. Galbūt dirbsime plačiau, gal prisidės daugiau kraštiečių, o ir finansavimas turėtų būti didesnis. Ieškosime naujovių, naujų formų renginiams ir bendrai susitelkus įmanoma viską padaryti. Džiaugiuosi, kad mūsų krašto žmonės eina paskui idėją“, – nuoširdžiai pasidžiaugė D. Trimonienė.

Šiais metais mažąja Lietuvos kultūros sostine Utenos apskrityje paskelbtos Dusetos.

Laikraščio „Utenos diena“ inf.

KVIEČIAME

Rugpjūčio 23 d. 18 val. Simbolinis Baltijos kelio pakartojimas A. Musteikio gatvėje.

Dokumentinis filmas „Ir ateis ta diena. Baltijos kelias“ (kultūros namų salėje).

Bronė Juknevičienė

Vienos nuotraukos pėdsakais

Tauragnų bernai prie Tauragno ežero: Udras Bronius, Talaikis Zenius, Juška Stasys, Uljanovas Senia, Talaikis Kazys, Gimbutis Stasys, Udras Stasys. Apie 1955–57 m.

Prieš kurį laiką kalbinau tauragniškius Verutę ir Povilą Gimbučius. Jie įdomiai pasakojo apie savo jaunystės metus ir jaunystės laikų Tauragnus, o pasakojimą iliustravo labai įdomios nuotraukos. Ypač prisimenu vieną. Povilas ir pavadino ją gražiai: „Tauragnų bernai prie Tauragno ežero“. Nors nuotrauka jau buvo publikuota, bet primenu dar kartą. Tuo labiau, kad netyčia „pasimetė“ viena pavardė. Todėl ir noriu pakalbinti *Tauragnų bernus*, labai jau man įstrigo ta nuotrauka ir tas pavadinimas. Šiame laikraščio numeryje svečiuojasi **Stasys Juška**. Šių metų birželio 26 dieną jam suėjo 80 metų.

„Gimiau 1939 m. birželio 26 d. Tauragnuose. Tėvų namas stovėjo pakalnėje, prie Tauragno ežero. Kaimynai buvo Tarailiai, Peršonas, jo pavardė gal Šaltenis, tik žmonės vadino Peršonu. (O gal tai tikroji jo pavardė? Kiti pašnekovai sakė tik tokią pavardę. – Pastaba autorės). Prie pat ežero gyveno Maruškienė, nežinau, kokia jos buvo pavardė. Kitų pavardžių jau neatsimenu. Paežerė buvo *žydauska*. Žmonių paežerėj gyveno nemažai, namai stovėjo arti vienas kito. Toliau jau buvo pirtys, gyvenamų namų nebuvo. Šeimoje buvom trys vaikai: dvi seserys, Verutė ir Polia (pilnas vardas Apolonija), ir aš. Seserų jau nebėra, viena mirė neseniai“.

Tik iš Stasio Juškos išgirdau, kad iki karo dabartinėje Nacionalinio parko gatvėje, ten, kur dabar stovi Mykolo Šinkūno namas, ketvirtadieniais vykdavo turgūs. Turgūs būdavo nemaži, S. Juška sakė, kad „prekiaudavo viskuo, atveždavo ir paršelių“. Paskui turgūs persikėlė prie Labės, o paskui visai nunyko.

„Tauragnuose po karo daug *ruselių* gyveno, suvažiavo, kai Šeimaties kaimą sudegino. Su jais sutarėm, gal mokykloj ir pasipešdavom kiek, bet sugyvenom gerai. Paskui jie išsivažinėjo – kas Vilniun, kas Daugpilin, liko tik Aleksejevai, Žaunerovai. Žaunerovų buvo dvi šeimos, vieni gyveno *Žydu ulyčėlėj*, kiti dabartinėj Nacionalinio parko gatvėj. (Mano tėvai iš šitų Žaunerovų pirkė namą, jie irgi išvažiavo į Vilnių, – pastaba autorės).

Iki karo Stasio tėvai norėjo ūkininkauti. Buvo gavę ar 5

hektarus žemės dvare, norėjo dar imti paskolą, dalį jau buvo paėmę, bet prasidėjo karas. Po karo visiems davė žemės, tik paskui paėmė, kai pradėjo kurti kolūkius. 1939 m. tėvai nusipirkė žemės iš tokio Biriuko, čia, Stučių gatvėje, dabar stovi Juškų namas. „Statyti pradėjom jau sovietiniais laikais. Statėm ilgai, *tėvokas* dirbo pats vienas, ir kaip sako – viską darė kirviu. Tada aplink namų buvo nedaug, gyveno tik Bulkienė, Petravičius. Paskui žmonės prasigyveno ir pradėjo statyti mūriukus. Po karo mama visai niekur nedirbo, o *tėvokas* dirbo kooperatyve, arkliu vežiojo duoną iš Utenos į Tauragnus. Duona forminė, nelabai skani, o ir tos mažai buvo“.

Povilas Gimbutis apie Stasio tėvą, Joną Jušką, pasakojo, kad jis labai nemėgo naujosios valdžios, nestojo į kolūkį. Gal todėl ir savo sūnui numatė kitą, ne kolūkiečio, gyvenimo kelią.

„*Tėvokas* norėjo, kad tapčiau geležinkeliečiu. Būčiau išvažiavęs į Vilnių mokytis mašinisto padėjėju, turėjom kartu gyventi su pusbroliu, jis nuomojosi kambarį. Bet jį ir jo keturis draugus suėmė už antitarybines dainas. Visi gavo po dvidešimt penkerius metus. Tada *tėvokas* nebeleido į Vilnių. Tauragnuos buvo MTS (mašinų-traktorių stotis, aptarnavusi kolūkius, kol jie neturėjo savo technikos. – Pastaba autorės). Jis nuėjo pas MTS direktorių prašyti, kad kursuos siųstų. Kursai buvo vietoj, Tauragnuos, nereikėjo niekur važiuoti. Baigiau rudenį, jau turėjau eiti kariuomenėn, bet davė pabaigti

S. Juška kariuomenėje. 1960 m.

Trumpų atostogų metu ant kalnelio prie Tauragno

mokytis. Tarnauti išėjau 1958 m. Tarnavau už poliarinio rato, Murmanske, buvau jūrininkas.

Ten, kur dabar stovi kultūros namai, stovėjo didelis namas, anksčiau priklausęs Bivainio, vadinto *Kudlium*, motinai. Vienam jo gale gyveno agronomas, buvo bendrabutis, mokymo klasė, ten buvo ir *skreby* būstinė. Visa valdžia vienoje vietoje. Šalia buvo dar vienas namas. Kitoj gatvės pusėj buvo užkandinė, ūkinių prekių krautuvė. Tauragnuose kurį laiką gyveno kareiviai, nedaug jų buvo, prisimenu, kaip mašina po miestelį vežiodavo vaikus. Paskui išvažiavo. Kai statė kultūros namus, tą *valdžios namą* nugriovė.

1962 m. mirė tėtė. Man nebedaug buvo likę tarnauti, tai iš kariuomenės paleido trim mėnesiais anksčiau. Po kariuomenės nuėjau į melioraciją, paskui baigiau vairuotojų kursus, įsidarbinau transporte vairuotoju, paskui iki pensijos, dvidešimt aštuonerius metus vienoje vietoje išdirbau kelių valdyboje.

Apsivedžiau vėlai, trisdešimt aštuonerių metų. Visi jau buvo *išsiženiję*, tik aš ne. Nežinau, kaip taip išėjo. Žmona

Graudus senojo šulinio likimas...

Daugiau kaip prieš 20 metų ar dar seniau tauragniškis **Mykolas Bikus** surinko žinias apie senąjį šachtinį Tauragnų šulinį. Užrašytas pasakojimas išliko tarp buvusios Tauragnų mokyklos kraštotyrinės medžiagos. Kažin, ar dar yra žmonių, prisimenančių, kad senosios ambulatorijos vietoje stovėjo technikos stebuklas. Jei ne, norėčiau papasakoti, kokį unikalų įrenginį turėjo Tauragnai.

Spėjama, kad šulinys galėjo būti įrengtas daugiau kaip prieš du šimtus metų. Jo rentiniai buvo ažuoliniai, tik gerokai vėliau viršutinis rentinys buvo pagamintas iš betono. Šulinio šachta buvo 50 metrų gylis. Kad kasėjai lediniame vandenyje nenušaltų kojų, veršio odos batus derva išsmaluodavo. Gruntą kasė mediniais kastuvais, kurių kraštai buvo kaustyti geležimi. Gruntą iš šachtos kėlė mediniais, į viršų platėjančiais kibirais. Šulinys buvo dalis klebonijos pastatų. Jo vanduo buvo labai skaidrus ir šaltas. Vanduo buvo semiamas sunkiais 20 litrų ažuoliniais kibirais. 48 metrų grandinės, vyniojamos ant veleno, svoris buvo taip subalansuotas, kad jį, leisdamasi gilyn ir ilgėdama, savo svoriu lengvai kėlė į viršų vis trumpėjančią kitą grandinės galą

Vanda (jau mirusi), 1944 metų gimimo, buvo iš Leliūnų, dirbo trikotaže. Vienas mano draugas pakvietė į savo gimtadienį, sakė, užėik, bus ir panelių. Nuėjau, panelių buvo, tarp jų ir Vanda. Taip ir susipažinom. Vanda gyveno bendrabuty, paskui gavo butą. Jį pardavėm ir atvažiavom Tauragnuos – reikėjo prižiūrėti jau tuščius likusius namus. Jei ne ta liga, dar būtume gyvenę. Dabar tenka vienam...”

Stasys Juška praeities nepeikia. Didelių sunkumų nepatyrė, o problemų, sako, būdavo ir anksčiau, yra ir dabar. Dabar jau visko užtenka...

Labai gaila, kad Stasiui nepavyko išsaugoti nuotraukų. Turi tik kelias iš tų laikų, kai tarnavo kariuomenėje.

S. Juška nepraleidžia miestelio švenčių.

jau su pilnu kibiru. Ant suoliuko stovėjo trečias kibiras su mediniu kaušu, kad vandenį būtų lengviau išpilti. Kunigas Nakas prieš pamaldas visada paklausdavo, ar jaunuoliai atsinešę puodelių vandeniui išpilti. Nes merginos, juo nusiprausios, „visuomet bus gražios, o berneliai liks stiprūs kaip milžinai!“ Šulinys buvo gražiai prižiūrimas, aptvertas tvorele. Niekam nebuvo draudžiama semti iš jo vandenį.

Antrojo pasaulinio karo metais sudegė klebonijos ūkinis pastatas, bet šulinio ugnis nepalietė. Tik naujajai valdžiai šulinys nerūpėjo. 1956 m. jis jau buvo nebenaudojamas, apleistas. Miestelyje jau buvo vandentiekis, bet siurbiamas iš Labės ežero vanduo nė iš tolo neprilygo senojo šulinio vandeniui. Valdžia nutarė šulinį nugriauti. M. Bikus (jis tuomet dirbo MTS sandėlininku), bandė prieštarauti, sakė, kad šis šulinys –

tai architektūros paminklas, todėl jį būtina išsaugoti. Šulinio jis neapgynė, ir galingas vikšrinis traktorius „staliniec“ sunkiai, bet sugriovė ažuolinius šulinio rentinius.

M. Bikus buvo auksinių rankų meistras, puikus drožėjas. Pats savo akimis matęs graudų senojo šulinio likimą, jis 1997 metais sukūrė labai tikslų ir tikrovišką šulinio maketą.

Jei šulinys būtų išlikęs, šiandien Tauragnuose turėtume vertingą technikos paminklą. Kazimieras Preikša, prasidėjus atgimimui, Utenos Sąjūdžio laikraštyje „Aukštaitis“ (gal 1989 m.) rašė, kad

grupė Utenos Žaliųjų rado užverstą šulinį, atliko vandens tyrimus. Pagal tyrimų duomenis, jo vanduo tiko tik laukams tręšti. Buvo įtariama, kad į šį šulinį „nudrenuotas tualetas iš seniau veikusios ambulatorijos. Kaip žinome, gruntinis vanduo susisiečia, todėl visi Tauragnai turi galimybę *pasiskandininti* savo geriamąjį vandenį kanalizaciniais teršalais“. Primenu, kad taip buvo prieš 30 metų.

Tikėkimės, kad dabar mes saugome vandenį, žinome, ką geriame, nors senojo šulinio ir nebeatkursime. Nors, kas žino?...

Parengė **Bronė Juknevičienė**

In memoriam Rimantas Antanas Gineitis

1935 08 15 – 2019 07 23

Aplink mus vis tuštėja, retėja žmonių aplinka, nebelieka tų, su kuriais bendravome ilgus metus. Šiomet per Žolinę tauragniškiui Rimantui Antanui Gineičiui būtų suėję 84-eri metai. Deja, gražios vasaros šventės jis nesulaukė. Atiduodami paskutinę pagarbą šviesiai asmenybei prisimename R. Gineičio nueitą gyvenimo kelią. Likimas jam lėmė nelengvą, bet ryškų gyvenimą.

Rimantas Antanas Gineitis gimė 1935 m. rugpjūčio 15 d. Tauragnų kaime, Utenos rajone. 1948 m., kai jam buvo tik 13 metų, kartu su šeima buvo ištremtas į Krasnojarsko kraštą. Tremtyje baigė 7 klases ir vidurinę mokyklą. Dirbo garvežių kūriku, elektrinėje garo mašinų машинистu. Labai norėjo mokytis, įstojo į Krasnojarsko politechnikos instituto neakivaizdinį skyrių. 1958 metais buvo pašauktas atlikti tarnybos sovietinėje kariuomenėje (povandeniniame laive), tačiau patikrinus dokumentus kaip „fašistui“ buvo liepta važiuoti atgal. R. Gineitis nebegrižo nei į institutą, nei į dar-

bą, o išvažiavo į Lietuvą. Laisvai jaustis gimtoje žemėje tremtinys negalėjo – jo pase buvo įrašas – „be teisės gyventi Lietuvos TSR“. Apsigyveno pas pažįstamus Panevėžyje, įstojo mokytis į Kauno politechnikos instituto Panevėžio filialą (dokumentus suklautojo). Dirbo elektriku Panevėžio statybos valdyboje, gamykloje „Ekranas“, daug metų – Aklųjų kombinate vyriausioju energetiku.

Dar prieš išeidamas užtarnauto poilsio R. Gineitis nuo 1991 m. pradėjo rūpintis prosenelio žemių susigrąžinimu. Pamažu Gineičių dvaro palikuonis susigrąžino visą žemę ir sugrįžo gyventi į Tauragnus. R. A. Gineitis pasižymėjo pavydėtina ištikimybe savo tėviškei, kantriai po kruopelę rinko Gineičių giminės istoriją, ieškojo seniausių šaknų. Rimantas Gineitis yra sakęs, kad dar jo proseneliai rėmė kultūrą, mokyklą ir bažnyčią, todėl ir jis tęsė tas tradicijas – ne kartą rėmė kultūrinius renginius, mokyklą, biblioteką, daug vertingos medžiagos padovanojo Utenos kraštotyros muziejui. Rimantas Gineitis buvo aktyvus bendruomenės narys, puikus pašnekovas, apsišvietęs ir inteligentiškas žmogus. Su juo galėjai valandų valandas kalbėti apie Lietuvos istoriją. Už patriotiškumą, Tauragnų krašto kultūros ir istorijos puoselėjimą 2013 m. Rimantui Antanui Gineičiui buvo suteiktas Tauragnų krašto garbės piliečio vardas.

Atsisveikiname su tauria ir kuklia asmenybe. Ji sugrįžta į tėviškės žemę, į Tauragnų kalnelį, kur jau ilsisi ne vienas iš gausios Gineičių giminės. Anapus Labės ežero, ant kalno, tebeplevėsuoja prieš pora metų Gineičių sodyboje iškelta Lietuvos trispalvė ir, regis, tebegirdime Rimantą Gineitį, tądien deklamavusį Maironį:

Gražu, kai pavasaris, griaudamas ledą,
Pažadina gamtą skaisčiais spinduliais;
Gražiau, kai piliečiai mylėdami veda
Tėvynę naujais atgimimo keliais.

Rimanto Gineičio žemiškasis kelias baigėsi, tačiau nuveikti prasmingi darbai visam laikui liks Tauragnų žemėje.

Tauragnų bendruomenė

AKTUALU

Šiais metais minime Baltijos Kelio 30-ies metų sukaktį. Rugpjūčio 23 d. šią sukaktį paminės visos trys Baltijos sesės: Lietuva, Latvija ir Estija. Visoms trims Baltijos šalims – tai ypatingai svarbus jubiliejus, simbolizuojantis LAISVĘ, VIENYBĘ IR BROLYBĘ.

Baltijos Kelio 30-mečio proga VŠĮ JEEP CLUB LITHUANIA organizuoja tarptautinį automobilių ir motociklų mėgėjų bei visų, turinčių bet kokią transporto priemonę, žygį per tris Baltijos šalis. Žygio pradžia – 2019 m. rugpjūčio 23 d. 9 val. Vilniaus Katedros aikštėje, kurioje ir prieš 30 metų prasidėjo Baltijos kelias.

Utenos rajono savivaldybė prisideda prie tarptautinio žygio organizavimo ir kviečia Utenos rajono gyventojus, norinčius išpūdingai paminėti Baltijos Kelio 30-ies metų sukaktį, dalyvauti žygyje ir vykti į Taliną. Istorinio žygio rengėjai yra numatę, kad kiekvienai šalies savivaldybei žygyje atstovaus po 30 automobilių ir kitų transporto priemonių. Tad Utenos rajono gyventojus, organizacijas, įstaigas, bendruomenes, kaimynus ir draugus kviečiame aktyviai burtis į uteniškių koloną ir jungtis prie vykšančių į Taliną.

Žygyje dalyvausiančios transporto priemonės bus papuoštos renginio ir savivaldybės atributika (lipdukai, vėliavėlės). Visą reikiamą žygio atributiką bus galima užsisakyti Vilniuje ir Kaune. Kurioje vietoje kuri savivaldybė prisijungs prie iš Vilniaus vykšančios kolonos, žygio organizatoriai informuos vėliau. Uteniškiam planuojama prisijungimo vieta – prie Pasvalio.

Norinčius dalyvauti Baltijos Kelio 30-ies metų sukakčiai paminėti skirtame žygyje kviečiame registruotis tel. nr. 8 389 48341, 8 616 24713, 8 616 86143, 8 389 61611, 8 389 61620,

el.p. vitalijus.sersniovas@utena.lt, lolita.kaminskie@utena.lt, info@utena.lt.

(informacija iš interneto)

Mokiniam teikiama socialinė parama (informacija iš interneto)

Nuo 2019 sausio 1 d. pasikeitė Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymas. Socialinė parama mokiniams skiriama, kai jie mokosi pagal bendrojo lavinimo (pradinio, pagrindinio, vidurinio ar specialiojo ugdymo) ar priešmokyklinio ugdymo programas. Mokiniai turi teisę į nemokamą maitinimą (pietūs, maitinimas mokyklų organizuojamose dieninėse vasaros poilsio stovyklose) ir paramą mokinio reikmenims įsigyti šiomis sąlygomis:

1. Jeigu vidutinės pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį yra mažesnės kaip 183 Eur.
2. Atskirais atvejais: ligos, nelaimingo atsitikimo, netekus maitintojo, kai motina ar tėvas vieni augina vaiką (vaikus), kai bendrai gyvenantys asmenys augina 3 ir daugiau vaikų ar bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų yra neįgalūs – jeigu vidutinės pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį neviršija 244 eurų.
3. Išimties atvejais: ligos, nelaimingo atsitikimo, netekus maitintojo, kai motina ar tėvas vieni augina vaiką (vaikus), kai bendrai gyvenantys asmenys augina 3 ir daugiau vaikų ar bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų yra neįgalūs, kai mokinytis patiria socialinę riziką arba mokinį augina bendrai gyvenantys asmenys, patiriantys socialinę riziką) – jeigu vidutinės pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį neviršija 304 eurų.

Didėja paramos mokinio reikmenims įsigyti dydis nuo 57 iki 76 Eur.

Dėl socialinės paramos mokiniams Utenos rajono savivaldybės teritorijoje deklaruojantys gyvenamąją vietą asmenys kreipiasi į seniūniją, kurioje deklaruoja gyvenamąją vietą, o deklaruojantys gyvenamąją vietą Utenos mieste – į Utenos rajono savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyrių (Utenio a. 4. Utena). Dėl nemokamo maitinimo galima kreiptis nuo liepos 1 d. ir per visus mokslo metus, o dėl paramos mokinio reikmenims įsigyti – nuo liepos 1 d. iki spalio 5 d.

Kreipimosi metu reikia turėti asmens tapatybės dokumentą, pažymą apie visų šeimos narių gaunamas pajamas (atsižvelgiant į aplinkybes arba už 3 paskutinius mėnesius iki kreipimosi mėnesio arba kreipimosi mėnesio) ir kitus dokumentus.

Jeigu kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams metu šeima gauna piniginę socialinę paramą, pareiškėjas pateikia tik prašymą socialinei paramai mokiniams gauti.

Tauragnas.

----- Patarimai (iš interneto)

Taigi, brangioji, kai pasensi...

1. Niekada niekam nepamokslauk. Net jeigu tiksliai žinai, kad esi teisi. Prisimink, kaip kadaise tai tave nervino ir ar pati kada nors klausei vyresniųjų patarimų...
2. Nesistenk padėti, jeigu tavęs to neprašo. Neįkyrėk. Nebandyk apsaugoti artimųjų nuo visų pasaulio negandų. Tiesiog mylėk juos.
3. Nesiskųsk! Sveikata, kaimynais, valdžia, pensijų fondu! Netapk laiptinės suoliukus trinančia niurzgančia sene.
4. Nelauk dėkingumo iš vaikų. Atmink: nėra nedėkingų vaikų – yra kvaili tėvai, laukiantys dėkingumo iš vaikų.
5. Niekada nesakyk šių frazių: „Būdama tavo amžiaus, aš...“, „Atidaviau tau geriausius metus...“, „Esi vyresnė ir geriau žinau...“ Tai nepakenčiama!
6. Jeigu turėsi anūkų, neversk jų kreiptis į tave vardu ir nevadinti senele. Tai kvaila.
7. Neleisk paskutinių pinigų atjauninimo procedūroms. Tai neturi prasmės. Geriau išleisk juos kelionei.
8. Nežiūrėk į veidrodį ir nesidažyk tamsoje. Nemeluok sau. Ir stenkis pagal išgales atrodyti elegantiškai. Būtent elegantiškai, o ne jaunatviškai. Patikėk – taip bus geriau.
9. Saugok savo vyrą, net jeigu jis virto raukšlėtu ir bejėgiu niurzglumi. Nepamiršk, kad kadaise jis buvo jaunas, stiprus ir gražus. Ir greičiausiai jis yra vienas iš nedaugelio, kas dar pamena tave jauną, liekną ir gražią. Tikriausiai jis yra vienintelis, kam dabar tavęs iš tikrųjų reikia.
10. Nesistenk bet kokiais būdais pasivyti laiko: suprasti naujausias technologijas, maniakiškai sekti visus įvykius, nuolat mokytis naujų dalykų, kad neatsiliktum nuo gyvenimo. Tai juokinga. Daryk tai, kas tau patinka. Kiek galima?!
11. Dėl nieko savęs nekaltink. Kad ir kaip susiklostys tavo ir tavo vaikų gyvenimas, padarei viską, ką galėjai.
12. Bet kurioje situacijoje išlik ori! Iki galo! Tai, brangioji, labai svarbu. Ir prisimink, jeigu iki šiol esi gyva, vadinasi, to kažkam reikia.

Trioletas

*Juk vasara taip greitai lekia,
Kaip trioletas ji trumpa.
Ir nuojauda man širdį slegia:
Juk vasara taip greitai lekia.*

*Štai šienpjoviai jau dalgi plaka
O tu pašok ir ties riba.
Juk vasara taip greitai lekia,
Kaip trioletas ji trumpa.*

Algimantas Baltakis

----- Ar žinote?

Rugpjūčio datos

10 d. Šv. Laurynas. Paskutinioji perkūno diena.

15 d. Žolinė. Šv. Mergelės Marijos dangun ėmimo šventė.

16 d. Šv. Rokas. Pjūties pabaiga.

24 d. Šv. Baltramiejus. Gandrų išskridimo diena.

Internete rastume ir tokių...

02 d. Ubagų diena.

02 d. Tarptautinė alaus diena.
(pirmą rugpjūčio penktadienį).

10 d. Tarptautinė apatinių drabužių diena.

13 d. Tarptautinė kairiarankių diena.

Švenčiamų dienų visiems pagal
skonį ir norus!

A†A *Seniūnijoje*
Liepos mėn. mirė
RIMANTAS ANTANAS
GINEITIS, 83 m.,
Tauragnų kaimas
Užjaučiame artimuosius

----- Nuotraukos

Dainiaus Atkočiūno, taip pat
iš asmeninių archyvų;

Redagavo ir maketavo

Danguolė Trimonienė
Spausdino Utenos spaustuvė